РЕЗОЛЮЦІЯ
за результатами проведення
ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції
«Актуальні питання підготовки фахівців для сектору безпеки і оборони в умовах війни»

16 квітня 2026 року в місті Кропивницькому на базі Донецького державного університету внутрішніх справ відбулася ІІІ Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання підготовки фахівців для сектору безпеки і оборони в умовах війни». Науковий захід проведено в рік 65-річчя з дня заснування Університету.

Матеріали конференції об'єднали результати досліджень наукових і науково-педагогічних працівників, фахівців та здобувачів освіти, присвячені актуальним проблемам кадрового, правового, організаційного, методичного й технологічного забезпечення діяльності сектору безпеки і оборони України. Тематика доповідей охопила професійну підготовку поліцейських, військовослужбовців, прикордонників, рятувальників, працівників інших правоохоронних органів, а також питання цивільного захисту, міжнародної взаємодії та формування професійної стійкості.

У матеріалах конференції наголошено, що тривала збройна агресія проти України висуває до підготовки фахівців нові вимоги: здатність діяти в умовах невизначеності та підвищеного ризику, володіння практичними навичками, дотримання прав людини, готовність до міжвідомчої взаємодії, опанування цифрових інструментів і використання бойового та службового досвіду. Відповідно освітній процес має бути гнучким, компетентнісним, практико-орієнтованим і водночас ґрунтуватися на принципах законності, академічної доброчесності та людиноцентризму.

Узагальнення наукових доповідей і запропонованих авторами підходів дає підстави сформулювати такі рекомендації за основними напрямами подальшого розвитку системи підготовки фахівців сектору безпеки і оборони України:

1. У сфері модернізації освітніх професійних програм та професійних компетентностей рекомендувати закладам вищої освіти зі специфічними умовами навчання, вищим військовим навчальним закладам та суб'єктам професійної підготовки систематично переглядати освітні професійні програми з урахуванням потреб практичних підрозділів, воєнних загроз і завдань післявоєнного відновлення. Посилювати компетентнісний підхід, забезпечувати взаємозв'язок фундаментальної, правової, спеціальної та практичної підготовки; запроваджувати гнучкі міждисциплінарні модулі, що розвивають критичне мислення, здатність ухвалювати рішення й ефективно діяти в екстремальних умовах.

2. У сфері інтеграції бойового та службового досвіду в освітній процес розширювати механізми узагальнення й упровадження досвіду підрозділів

Міністерства внутрішніх справ України, Збройних Сил України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України та органів цивільного захисту. Залучати практичних працівників і учасників бойових дій до розроблення навчальних кейсів, викладання спеціальних дисциплін, проведення тренінгів і практичних занять. Оновлювати сценарії занять на основі реальних викликів із дотриманням вимог безпеки та захисту інформації.

3. У сфері практико-орієнтованого, сценарного та симуляційного навчання посилювати використання кейс-методу, тактичних навчань, ситуаційного моделювання, тренажерних комплексів, віртуальних симуляцій та ігрових технологій. Забезпечувати відпрацювання алгоритмів реагування на надзвичайні ситуації воєнного характеру, дій під час загроз життю та здоров'ю, виконання службово-бойових завдань і взаємодії в складі різнопрофільних груп. Запроваджувати оцінювання не лише теоретичних знань, а й готовності застосовувати їх у змодельованих ситуаціях.

4. У сфері тактичної, вогневої та спеціальної фізичної підготовки удосконалювати методики підготовки до дій в умовах підвищеної небезпеки, приділяючи належну увагу безпечному поводженню зі зброєю, тактичній підготовці, застосуванню навчальних комплексів, фізичній витривалості та профілактиці травматизму. Враховувати у програмах особливості службово-бойових завдань, ризики сучасного поля бою та можливості адаптації відповідних стандартів і підходів НАТО, де це відповідає правовим засадам і функціям конкретного органу.

5. У сфері домедичної допомоги, тактичної медицини та цивільного захисту поглиблювати практичну підготовку поліцейських, військовослужбовців і рятувальників з домедичної допомоги, тактичної медицини, евакуації постраждалих, дій під час пожеж, техногенних загроз, радіаційних інцидентів та інших надзвичайних ситуацій. Використовувати стандартизовані алгоритми допомоги, у тому числі підходи MARCH у належній сфері застосування, навчальні симулятори й комплексні міжвідомчі тренування; розвивати підготовку фахівців із гуманітарного розмінування та захисту населення.

6. У сфері цифрової трансформації та технологічної підготовки передбачати в освітніх програмах системне набуття цифрових компетентностей, зокрема щодо OSINT, геоінформаційних технологій, кібербезпеки, інформаційно-аналітичної роботи, цифрової криміналістики, застосування безпілотних систем та інструментів штучного інтелекту. Створювати практичні навчальні завдання з перевірки достовірності інформації, захисту персональних даних, протидії кіберзлочинності та інформаційно-психологічним операціям. Використання технологій штучного інтелекту має здійснюватися під людським контролем з урахуванням правових, етичних і безпекових ризиків.

7. У сфері психологічної стійкості та професійної адаптації персоналу удосконалювати психологічну підготовку до екстремальної діяльності,

підвищувати здатність фахівців долати стресові навантаження й підтримувати ефективну комунікацію у кризових ситуаціях. Розвивати програми психологічної підтримки, відновлення й реадаптації осіб після виконання завдань у районі бойових дій; забезпечувати підготовку командирів, керівників і наставників до раннього розпізнавання ознак виснаження та належного скерування до фахової допомоги.

8. У сфері забезпечення прав людини, верховенства права та професійної етики посилювати правову складову освіти фахівців сектору безпеки і оборони з акцентом на міжнародне гуманітарне право, стандарти захисту прав людини, практику Європейського суду з прав людини, пропорційність застосування примусу, недискримінацію та гендерну рівність. Формувати культуру доброчесності, відповідальності за ухвалені рішення, запобігання зловживанням і неухильного дотримання професійної етики навіть за екстремальних умов.

9. У сфері імплементації європейських та євроатлантичних стандартів продовжувати наукове вивчення й адаптацію релевантного досвіду держав-членів Європейського Союзу та НАТО у сфері професійної, військової та правоохоронної підготовки. Розширювати міжнародні освітні партнерства, академічні обміни, спільні навчальні проєкти та підготовку іноземними мовами, зокрема з урахуванням мовних стандартів STANAG для відповідних категорій персоналу. Поєднувати міжнародні напрацювання з українським досвідом відсічі збройної агресії.

10. У сфері міжвідомчої координації та цивільно-військового співробітництва розвивати спільні навчальні модулі, командно-штабні та практичні тренування для представників Національної поліції України, Національної гвардії України, Збройних Сил України, Державної прикордонної служби України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій та інших органів. Сприяти відпрацюванню узгоджених механізмів обміну інформацією, реагування на складні безпекові інциденти, допомоги цивільному населенню, міжвідомчого управління та взаємодії з територіальними громадами.

11. У сфері наукового й науково-методичного забезпечення підготовки кадрів заохочувати спільні прикладні дослідження науковців, здобувачів освіти та практичних працівників, спрямовані на розв’язання актуальних проблем професійної підготовки та службової діяльності. Розвивати наукові лабораторії, освітні полігони, експериментальні тренажерні середовища, методики оцінювання навчальних результатів і механізми впровадження результатів досліджень у практику. Забезпечувати дотримання академічної доброчесності, належне використання цифрових інструментів та захист результатів інтелектуальної діяльності.

12. У сфері управління якістю освіти та збереження кадрового потенціалу удосконалювати систему внутрішнього забезпечення якості освіти, підготовки та підвищення кваліфікації викладачів, розвитку наставництва,

формувального оцінювання і зворотного зв’язку з практичними підрозділами. Підтримувати безпечні та інклюзивні умови навчання, адаптивні змішані формати, стійкість освітньої інфраструктури, безперервність підготовки в умовах воєнного стану, збереження наукових шкіл та інтелектуального потенціалу закладів освіти.

Учасники конференції висловили вдячність керівництву та колективу Донецького державного університету внутрішніх справ, організаційному комітету, науковцям, представникам органів сектору безпеки і оборони, міжнародним партнерам і всім авторам матеріалів за вагомий внесок у професійне обговорення актуальних питань підготовки кадрів в умовах війни.

Організаційний комітет
ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції